

Egzamin kwalifikacyjny 2023

Kolegium Nauk Prawnych Szkoły Doktorskiej - część ustna

Specjalność: Teoria i filozofia prawa oraz doktryny polityczne i prawne

I. Teoria i filozofia prawa

1. Problematyka badawcza prawoznawstwa
2. Teoria prawa na tle innych dyscyplin prawoznawstwa
3. Charakterystyka metodologiczna szczegółowych nauk prawnych
4. Integracja wewnętrzna i zewnętrzna nauk prawnych
5. Wielopłaszczyznowość prawoznawstwa
6. Naturalizm i antynaturalizm w naukach prawnych
7. Specyfika nauk humanistycznych (nauk społecznych)
8. Analityczna teoria prawa i jej wpływ na dogmatykę prawa
9. Język prawny i język prawniczy
10. Zachowania psychofizyczne a zachowania konwencjonalne w prawie
11. Pojęcie i funkcje zasad prawa
12. Obowiązywanie normy (aksjologiczne, behawioralne, tetyczne, systemowe)
13. Podstawowe cechy pozytywizmu prawniczego
14. Podstawowe cechy i typologie koncepcji prawa natury
15. Podstawowe cechy realistycznych koncepcji prawa
16. Podstawowe cechy hermeneutyki prawniczej
17. Podstawowe cechy argumentacyjnych teorii prawa (teorii dyskursu prawniczego)
18. Podstawowe poglądy J. Austina na prawo
19. Podstawowe poglądy H.L.A. Harta na prawo
20. Podstawowe poglądy H. Kelsena na prawo
21. Podstawowe poglądy R. Dworkina na prawo
22. Podstawowe poglądy L. Petrażyckiego na prawo
23. Komunikacyjna koncepcja prawa
24. Reguły deklaratywne i reguły konstytutywne w prawie
25. Pojęcia prawa podmiotowego i stosunku prawnego
26. Pojęcie aktu normatywnego (aktu prawotwórczego)
27. Stanowienie a uznanie prawa
28. Praktyka prawotwórcza jako źródło prawa (precedens i zwyczaj)
29. Normatywna koncepcja źródeł prawa
30. Pojęcie, funkcja i krytyka założenia racjonalnego prawodawcy
31. Pojęcie i rodzaje reguł egzegezy
32. Koncepcje wykładni prawa
33. Pojęcie i rodzaje ideologii wykładni prawa
34. Racje (założenia) wykładni prawa
35. Dyrektywy interpretacyjne pierwszego i drugiego stopnia
36. Prawo jako system – cecha konieczna czy przygodna?
37. Reguły kolizyjne i ich funkcja
38. Pojęcie i rodzaje wnioskowań prawniczych
39. Wykładnia prawa a wnioskowania prawnicze
40. Pozaprawne porządki normatywne i ich wpływ na tworzenie, stosowanie i

wykładnię prawa

41. Argumentacja celowościowa w tworzeniu, stosowaniu i wykładni prawa
42. Analogia legis i analogia iuris
43. Spójność (niesprzeczność) i zupełność systemu prawa
44. Domniemania prawne
45. Ideologia stosowania prawa - pojęcie i rodzaje
46. Sądowy i kierowniczy typ stosowania prawa
47. Stosowanie konstytucji przez sądy powszechne
48. Po co prawnikowi filozofia prawa? Problem łatwych i trudnych przypadków
49. Dyskrecjonalna władza prawnicza
50. Podstawowe dylematy moralne w zawodach prawniczych

II. Doktryny polityczne i prawne

51. Filozofowie starożytni – krytycy demokracji ateńskiej
52. Typologia ustrojów u Platona
53. Klasyfikacja ustrojów państwa według Arystotelesa
54. Myśl polityczna starożytnych Chin – Konfucjusz
55. Idea „civitas Dei” i „civitas terrena” według św. Augustyna
56. Hierarchia prawa według Tomasza z Akwinu
57. Marsyliusz z Padwy o suwerenności ludu
58. Myśl polityczno-prawna klasycznego islamu – al Farabi i al Ghazali
59. Erazma z Rotterdamu doktryna konsensusu politycznego i religijnego
60. Renesansowe utopie - Morus, Campanella, Bacon
61. Machiavelli o moralności i polityce
62. Jean Bodin i jego teoria suwerenności władzy państwowej
63. Poglądy polityczne przywódców reformacji - Marcin Luter, Jan Kalwin, Ulrich Zwingli
64. Myśl Odrodzenia w Polsce- Modrzewski, Ostroróg, Orzechowski
65. Hugo Grocjusz o prawie natury i jego zasadach
66. Umowa społeczna według Thomasa Hobbesa i Johna Locke’a i jej konsekwencje
67. Klasyczny absolutyzm we Francji w XVII wieku, ideologia i jej twórcy – Richelieu
68. Monteskiusz o „duchu praw” i podziale władzy
69. Myśl polityczna francuskiego Oświecenia – Wolter, Diderot
70. Zadania państwa i idea taniego rządu wg Smitha
71. Treść umowy społecznej według Rousseau i jej konsekwencje
72. Myśl polityczna polskiego Oświecenia: Leszczyński, Konarski, Staszic i Kołłątaj
73. Liberalizm klasyczny – Benjamin Constant
74. Utylitaryzm jako podstawa liberalizmu Jeremiego Bentham’a
75. Demokracja-dobrodziejstwa i zagrożenia wg de Tocqueville’a
76. John Stuart Mill o „rządzie reprezentatywnym”
77. Socjalizm utopijny i jego przedstawiciele - Owen, Fourier, Saint-Simon
78. Doktryna anarchizmu: Proudhon, Bakunin, Kropotkin
79. Sorel i anarchosyndykalizm
80. Doktryna stalinizmu
81. XIX-wieczni teoretycy rasizmu: Gobineau, Lapouge, Chamberlain
82. Darwinizm społeczny i jego twórcy: Herbert Spencer i Ludwik Gumplowicz
83. Teoria krążenia elit Vilfreda Pareto
84. Decyzjonizm Carla Schmitta
85. Nacjonalizm polski – Zygmunt Balicki i Roman Dmowski

86. Koncepcje polityczne Józefa Piłsudskiego
87. Ideologowie faszyzmu włoskiego
88. Ideologowie niemieckiego nazizmu
89. Gandhi i metoda *satyagrahy*
90. Leon XIII wobec socjalizmu i demokracji chrześcijańskiej
91. Jan XXIII i Sobór Watykański II
92. Jan Paweł II o pracy ludzkiej
93. Pozytywizm niemiecki – Rudolf von Ihering i Georg Jellinek
94. Oliwer Wendel Holmes i realizm prawniczy
95. Hayek o sprawiedliwości społecznej i gospodarce planowej
96. Milton Friedman i jego krytyka interwencjonizmu gospodarczego
97. John Rawls i teoria sprawiedliwości
98. John Finnis i nowa szkoła prawa naturalnego
99. Samuel Huntington i zderzenie cywilizacji
100. Francis Fukuyama i koniec historii